

5. A települési érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A XVIII. században minden település, mely a szabályozatlan Körösök mentén feküdt, ki volt szolgáltatva az elemi csapásoknak. Dobozt talán csak a tűzvészek kímélték meg jobban a legtöbb korabeli településnél, amit annak köszönhetett, hogy vizes, mocsaras területen feküdt. A legtöbb, szinte évről évre visszaköszönő bajt a Körös áradásai okozták. Az 1784-es árvizet követték az első tervszerű vízszabályozási munkák. 1785 októberében Köröstarcsához a Körös átvágására a dobozi lakosokat is kirendelték, földhordásra alkalmas saroglyák odaszállítására. Nem végeztek elég hatékony munkát, mert 1786-ban ismét árvíz pusztított. 1803 és 1807 után az 1816-os nagy vízár borította el a község egész határát s a későbbi grófi park helyén álló falurészt. A gróf ezután itt angolparkot alakított ki, s a korábban ezen a részen lakókat áttelepítette a Hatháznak nevezett új falurészbe. 1823-ban is volt árvíz. Az 1830-as pedig még annál is nagyobb méreteket öltött. A volt kastély mögött a Holt- Fekete-Körös ágától körülölelve 3,7 hektáros kastélypark fekszik, melyet az 1880-as években alakítottak ki a Wenckheimék, angol stílusban. Jellemző fái: kocsányos tölgyek, platánfák, hársak, vadgesztenyék, páfrányfenyő és erdei fenyő facsoportok. A park 1979 óta természetvédelmi terület, Doboz Nagyközség vezetősége ennek a parknak a rehabilitációját elsőrangú feladatnak tekinti. A parkban több százévesnél is idősebb gyönyörű fa látható. A ligetes angolparkban találjuk a családi mauzóleumot és a kápolnát is (1896-1902).

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

A volt kastély mögött a Holt- Fekete-Körös ágától körülölelve található 3,7 hektáros kastélyparkot 1880-as években alakították ki a Wenckheimék angol stílusban. Jellemző fái: kocsányos tölgyek, platánfák, hársak, vadgesztenyék, páfrányfenyő és erdei fenyő facsoportok. Az ősi fákból még ma is szép számmal találunk az 1979-ben természeti területté nyilvánított parkban. A park rehabilitációjára 2006-ban került sor, mely igyekezett az egykori állapotot visszaállítani új növények beültetésekkel, ágyások kialakításával, a már elhalt fák pótlásával. A gondozott és látványos park a település kedvelt pontja, idős, fiatal egyaránt szívesen sétál a több évszázadot megélt fák alatt és tölti itt szabadidejét. Szívesen invitáljuk vendégeinek is e csodálatos természeti környezetbe, melynek klímáját a Holt- Fekete-Körös teszi sajátossá.